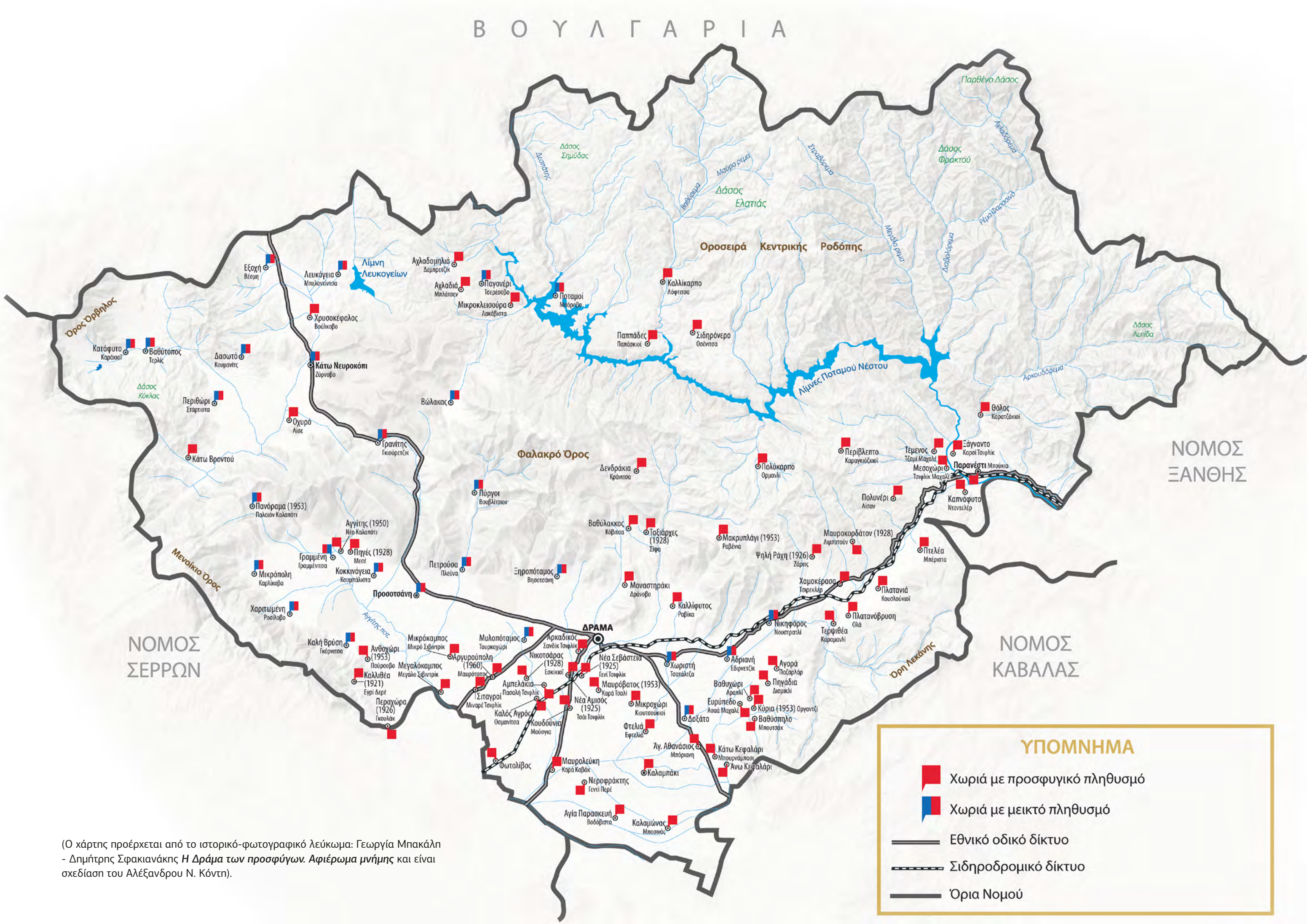




(Ο χάρτης προέρχεται από το ιστορικό-φωτογραφικό λεύκωμα: Γεωργία Μπακάλη - Δημήτρης Σφακιανάκης *Η Δράμα των προσφύγων. Αφιέρωμα μνήμης* και είναι σχεδίαση του Αλέξανδρου Ν. Κόντη).

Η νέα Δράμα

όπως διαμορφώθηκε μετά την εγκατάσταση των προσφύγων του 1922

Χάρτης στον οποίο αποτυπώνεται η πληθυσμιακή κατάσταση στη Δράμα, μετά την ολοκλήρωση της εγκατάστασης των προσφύγων του 1922. Τα κόκκινα τετράγωνα δείχνουν αμιγή προσφυγικά χωριά, τα δίχρωμα μεικτά.

Στον χάρτη εμφανίζονται τα χωριά με πάνω από 200 κατοίκους βάσει της απογραφής του 1951. Με μικρότερα γράμματα επισημαίνεται για κάθε χωριό η παλαιότερη σλαβόφωνη ή τουρκόφωνη ονομασία. Η ελληνόγλωσση ονοματοδοσία των περισσότερων χωριών έγινε το 1926-1927 και ήταν υποχρεωτική. Όπου η μετονομασία έγινε σε άλλη χρονολογία αυτή αναγράφεται στον χάρτη εντός παρενθέσεως.

Γίνεται εμφανές ότι με τη εγκατάσταση των προσφύγων αναδύθηκε μια νέα Δράμα. Εθνολογικά, γεωγραφικά, χωροταξικά και πολιτισμικά. Η φράση του ιστορικού Γ. Μαργαρίτη, ότι η Ελλάδα «επανιδρύθηκε» με την εγκατάσταση των προσφύγων, ισχύει πολύ περισσότερο για τον νομό μας. Η Δράμα ως αγροτική και παραμεθόρια επαρχία, από την οποία είχε αναχωρήσει μεγάλος αριθμός μουσουλμάνων (76.000) και σλαβόφωνων (16.050), απορρόφησε εξίσου μεγάλο ποσοστό προσφύγων (70,2% η πόλη και 70,3% ο νομός) σε σχέση με τους υπόλοιπους νομούς της Αν. Μακεδονίας. Ο πληθυσμός της πόλης και η έκτασή της διπλασιάστηκαν. Ιδρύθηκαν περιμετρικά προσφυγικοί συνοικισμοί (Ακρόπολις, Νέα Κρώμνη, Ορτακινά, Αμπελόκηποι κ.ά.) Στην περιφέρεια της Δράμας, τη δεκαετία του '20, είχαν ιδρυθεί 192 αμιγώς προσφυγικά χωριά, από τα οποία τα 33 χτίστηκαν σε χέρσες πεδινές ζώνη παρατηρείται η μεγαλύτερη πύκνωση του πληθυσμού (στον κάμπο και στα πρώην καπνοχώρια), σε αντίθεση με τον ορεινούς τομείς του Σιδηρόνερου και του Παρανεστίου, όπου πολλά πρώην μουσουλμανικά χωριά είχαν μείνει ακατοίκητα ή εγκαταλείφθηκαν από τους πρόσφυγες, γι' αυτό ήταν και είναι ο πιο αραιοκατοικημένοι.

Οι πρόσφυγες, τόσο στην πόλη όσο και στα χωριά, με την προσαρμοστικότητα, την ακάματη εργατικότητα και το δημιουργικό τους πνεύμα αναζωογόνησαν την περιοχή, συμβάλλοντας αποφασιστικά στην ακμή της περιόδου του Μεσοπολέμου. ■